

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Habilitační práce

Oponent

**Pracoviště oponenta,
instituce**

MUDr. Martin Formánek, Ph.D.

Prekancerózy a karcinom hrtanu

doc. MUDr. Richard Salzman, Ph.D.

Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku,
Fakultní nemocnice Olomouc a Lékařské fakulty
Univerzity Palackého v Olomouci

MUDr. Martin Formánek pro svoji práci zvolil formu komentovaného souboru jeho prací na výše zmíněné téma. Ostravská ORL klinika, kde kolega Formánek získal svůj trénink, se problematice dlouhodobě věnuje, mimo jiné toto pracoviště organizuje mezinárodní workshopy za účasti evropských kapacit v laryngologii.

Celkem kolega Formánek předkládá soubor 10 publikací, z toho je mnoho publikováno v časopisech s vysokým IF a v prvním a druhém kvartilu. Práce byly publikovány průběžně během autorovi kariéry a poslední publikace jsou zcela recentní. Předložený soubor publikací tvoří jeden koncepční celek.

Celkově má práce 57 stran. Po krátkém úvodu následuje teoretická část, ve které autor přeskakuje všeobecně známá fakta a věnuje se 3 podkapitolám zaměřeným na 1/ prekancerózy a karcinom hrtanu, 2/ moderní vyšetřovací metody a 3/ léčbu výše zmíněných patologií. Celý úvod je logicky uspořádaný, poukazuje spíše na moderní aspekty diagnostiky nebo léčby. Nejen úvod, ale celá práce je prosta překlepů. Rovněž oceňuji velmi kvalitní fotodokumentaci, což ukazuje na kvalitu obrazů používanou i v klinických situacích na pracovišti, kde vznikali. Oceňuji, že dr. Formánek neopomněl v klinické praxi méně využívanou diagnostickou metodu – videokymografii, na vzniku a propagaci které se podíleli čeští vědci J. Švec a F. Šram. Úvod je přehledný a čtivý.

Od strany 35 se dr. Formánek věnuje svým jednotlivým publikacím na téma práce. Vlastní výsledky jsou logicky uspořádané do 2 kapitol a 5 podkapitol. Metodika všech přiložených publikací je správně zvolená a dostačující. Samotné závěry jsou více detailní, ale neztratily nic na srozumitelnosti. Kvalita výsledků je již potvrzena přiloženými publikacemi v renomovaných časopisech. Práce předkládají jednoznačně nové poznatky.

Podkapitola o rizikových faktorech recidivující respirační papilomatózy (RRP) zahrnuje 3 navazující publikace ukazující asociaci RRP s extraezofageálním refluxem a herpes simplex infekcí, suspektní synergii viru Epstein-Barrové a lidského papilomaviru v RRP. Poslední publikace z této skupiny potvrdila roli refluxu i u dětí. Další podkapitola o laryngofaryngeálním refluxu obsahuje články 1/ stanovující překvapivě jasné cut-off hodnoty v počtu refluxních epizod a 2/ potvrzující diagnostickou (ale pouze skrínigovou) hodnotu komerčně dostupného Peptestu u refluxní choroby. Poslední podkapitola kapitoly o Diagnostice prekanceróz a karcinomů hrtanu se věnuje novým diagnostickým optickým metodám. Kvalitní články srovnávají kvalitu optických systémů zvyšující rozlišení obrazu (podslizniční cévní kresby) od různých výrobců. Tyto systémy založené na rozdílných principech (optický filtr versus post-procesingová úprava obrazu) přes marketingová tvrzení výrobců a jejich distributorů mají

srovnatelné výsledky při praktickém využití. Kolega Formánek byl členem týmu, který jako první provedl toto srovnání na základě evidence-based medicine. Další publikace se věnovala malé kohortě s raritní diagnózou laryngeálního pemphigu. Autor jednoznačně ukázal, že nové optické systémy mají nezastupitelnou roli v moderní laryngologii.

Druhá kapitola vlastních prací se věnuje léčbě prenádorových a nádorových lézí hrtanu. První ukázala dobrou kvalitu hlasu po chordektomiích menší radikalitě. Naopak o pooperačně horší kvalitě hlasu po radikálnějších resekcích je nutné informovat pacienty, abychom předešli nerealistickým očekáváním. Velmi zajímavá práce jako první v dostupné literatuře srovnala dlouhodobé výsledky augmentace hlasivek u poruchy jejich funkce pomocí hydroxyapatitu a tuku. Autoři potvrdili, že v rozporu s očekáváním mají tyto materiály dlouhodobě srovnatelně dobré výsledky na kvalitu hlasu. Poslední publikace je kazuistické sdělení ukazující efekt anti-VEGF monoklonální protilátky u juvenilní formy RRP, ale i riziko použití neinvazivní (tryskové) ventilace.

Jako výrazné pozitivum lze hodnotit, že mimo zmíněné publikace v časopisech je kandidát autorem či spoluautorem monografie na téma úzce související s tématem předkládaného souboru prací. Tato kniha je první a zatím jedinou publikací v českém jazyce, která komplexně zpracovává problematiku laryngeální papilomatózy z moderního pohledu. Dále je MUDr. Formánek autorem 2 příruček pro praxi a 2 kapitol v monografiích na téma související s habilitační prací.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

1/ Existují kromě empirické zkušenosti důkazy založené na EBM pro použití nechirurgické terapie v léčbě RRP?

2/ Jaké jsou indikace a rizika v použití supraglotické a infraglotické tryskové ventilace v transorální chirurgii hrtanu?

Závěr

Práce je zpracována velmi přehledně, ze stylistického hlediska velmi čistě. Text je čtivý. Nezaznamenal jsem gramatické chyby ani překlepy, což je u práce tohoto rozsahu neobvyklé. Z předložené práce je zjevné, že MUDr. Martin Formánek odvedl „pochvályhodný kus“ vědecké a publikační práce, jež jednoznačně přináší nové poznatky. Předloženou habilitační práci hodnotit jako kvalitní a přínášející nové poznatky.

Habilitační práce MUDr. Martina Formánka, Ph.D., „Prekancerózy a karcinom hrtanu“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Otorinolaryngologie.

Dne 3. dubna 2024 v Olomouci

.....
/ podpis